

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
 นายพัฒนา จันท์เต็ม
 ประธานศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
 (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองสูงใต้)
 อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

๑. ประวัติความเป็นมา

๑.๑ เกษตรกรต้นแบบ

นายพัฒนา จันท์เต็ม เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ ๒๕๐๖ ปัจจุบันอายุ ๕๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๓๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สถานภาพสมรส คู่สมรสชื่อ นางศิริลักษณ์ สายเชื้อ อาชีพรับราชการครู มีบุตรทั้งหมด ๑ คน เป็นชาย

ก่อนที่จะมาประกอบอาชีพการเกษตร นายพัฒนา จันท์เต็ม ได้ทำงานบริษัทเอกชนที่ กรุงเทพมหานครมาก่อน จนกระทั่ง ปี พ.ศ ๒๕๓๙-๒๕๔๐ เริ่มมองเห็นว่าสถานะเศรษฐกิจเริ่มผันผวน จึงมี แนวความคิดที่จะประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เพราะทุกคนจะต้องบริโภคอาหาร โดยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๐ ได้กลับมาปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรของครอบครัวที่ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งบิดาได้ทำอยู่ก่อนแล้ว พร้อมทั้งยังทำงานที่กรุงเทพฯไปด้วย เริ่มจากการ ปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว คือ การทำนาและการปลูกอ้อยโรงงาน ในพื้นที่ ๗๐ ไร่ มาทำไร่นา สวนผสมและเกษตรผสมผสาน อีก ๒ ปีต่อมาจึงกลับมาอยู่ภูมิลำเนาอย่างถาวร โดยประกอบอาชีพการเกษตร ร่วมกับการรับงานทั่วไปตามความถนัด คือ บำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ จนกระทั่งถึงปัจจุบันที่ทำการเกษตร อย่างเต็มตัว มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๓๐ ไร่ แรงงานในครัวเรือน จำนวน ๑ คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วยการทำนาข้าวอินทรีย์ ได้แก่ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวขาวดอกมะลิ และข้าวเหนียวดำ การปลูกไม้ผล ได้แก่ กระท้อน กัลยน้ำว่า ขนุน มะขามเทศ มะขามเปรี้ยว มะพร้าว มะม่วงเขียวเสวย มะม่วงน้ำดอกไม้ ละครุด ไข่เลี้ยง มะม่วงแก้ว มะขามหวานสีทอง มะม่วงฟ้าลั่น และการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค และไก่พื้นเมือง

๑.๒ ศพก.

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองสูงใต้ มีนายพัฒนา จันทร์เต็ม เป็นผู้นำการก่อตั้ง ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนเมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๑ ใช้ชื่อว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองสูงใต้ รหัสทะเบียน ๔-๔๙-๐๗-๐๕/๑-๐๐๒๔ ที่ตั้งกลุ่มอยู่บ้านเลขที่ ๑๓๒ หมู่ ๔ ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร กิจกรรมที่ดำเนินการประกอบด้วย การผลิตข้าวอินทรีย์ พืชผักอินทรีย์ ผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ คุณภาพสูงแบบไม่พลิกกอง มีจำนวนสมาชิกแรกตั้ง จำนวน ๓๐ ราย ต่อมาสมาชิกเริ่มเห็นความสำคัญของการทำเกษตรอินทรีย์ จึงได้สมัครเข้าร่วมโครงการผลิตข้าวอินทรีย์เพื่อจำหน่าย ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน ๕๓ ราย สมาชิกของกลุ่มทั้งหมดประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยทำนาเป็นหลัก นอกจากนั้นยังมีการทำกิจกรรมทางการเกษตรอื่นๆ ได้แก่ การปลูกพืชผักฤดูแล้ง การปลูกพืชสมุนไพร การปลูกพืชไร่ และการเลี้ยงสัตว์

จากนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ให้มีการจัดตั้งศูนย์เครือข่าย ศพก. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก.หลัก ซึ่งสำนักงานเกษตรอำเภอหนองสูงใต้เล็งเห็นว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองสูงใต้ เป็นกลุ่มที่มีความตั้งใจในการพัฒนาการเกษตรเพื่อชุมชน และสมาชิกมีความสามัคคี ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของกลุ่มเป็นอย่างดี ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง จึงจัดตั้งเป็น ศพก. เครือข่ายอีกแห่งหนึ่ง

ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มได้มีการบริหารจัดการโดยมีการคัดเลือกคณะกรรมการตามมติที่ประชุมของสมาชิกเพื่อมาทำหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับเลือกมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับขึ้นเพื่อถือใช้ มีการจัดทำแผนธุรกิจของกลุ่มโดยจัดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มปัจจุบันมีเงินทุนทั้งสิ้น ๑๐๒,๕๖๐.๐๔ บาท เงินทุนหมุนเวียน ๑๘๘,๕๖๐.๐๔ บาท

๑) ด้านการตลาด

มีการออกร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในสถานที่ต่าง ๆ เช่นงานแสดงสินค้า งานประจำปีของจังหวัด และผลิตวางจำหน่าย ณ ที่ทำการกลุ่ม

- ฝ่ายการตลาดได้จัดหาตลาดในการจำหน่ายสินค้า โดยการประชาสัมพันธ์ เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

- รับสั่งทำตามคำสั่งซื้อจากลูกค้า ทั้งในและต่างจังหวัด

๒) การผลิต

- มีการพัฒนารูปแบบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด จัดให้สมาชิกได้มีการฝึกอบรม อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

- ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

ผลิตข้าวอินทรีย์ จำนวน ๔๓๖ ไร่

แปรรูปข้าวอินทรีย์ จำหน่าย

ปลูกผักปลอดสารพิษ จำนวน ๒ ไร่ ได้แก่ มะเขือเทศ พันธุ์เพชรชมพู กวางตุ้ง

ต้นหอม

๓) ด้านการเงินการบัญชี

มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับต่างๆ เช่นระเบียบเกี่ยวกับการ รับ – จ่าย โดยมอบให้ นางสาว ศาสนา ลีโคตร ตำแหน่งเหรียญิก ทำหน้าที่จัดทำรายรับ – จ่าย งบดุล กำไร ขาดทุน และจัดทำเอกสารไว้เพื่อการตรวจสอบ

การจัดสรรผลประโยชน์

๑. ปันผลสมาชิก ๕๐ %
๒. ปันผลกรรมการ ๓๐ %
๓. ปันผลเข้ากลุ่ม ๑๐ %
๔. สาธารณะประโยชน์ ๑๐ %

๒. แรงจูงใจในการดำเนินการทำเกษตรปลอดภัย

สาเหตุที่หันมาทำการเกษตรแบบอินทรีย์ เนื่องจากกระแสของผู้บริโภคที่เริ่มหันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพ ต้องการบริโภคสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน และปัญหาการทำการเกษตรแบบเดิมที่มีการใช้สารเคมี และปุ๋ยเคมี ในปริมาณสูง ทำให้ดินเสื่อมสภาพพืชไม่ตอบสนองต่อการใส่ปุ๋ยที่มากขึ้น ต้นทุนการผลิตก็สูงขึ้นตามไปด้วย จึงเริ่มหันมาทำการเกษตรแบบอินทรีย์ โดยมีเป้าหมายหลักคือเพื่อลดต้นทุนการผลิต การปรับสภาพดินให้เหมาะสมต่อการเพาะปลูกข้าวแต่ละชนิด

หลังจากที่ตนเองได้ทำการเกษตรอินทรีย์ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่งแล้ว คือ สามารถขอรับรองมาตรฐาน organic Thailand ได้ในปี พ.ศ ๒๕๕๖ สามารถจำหน่ายผลผลิตและมีตลาดรองรับ จึงชักชวนให้เกษตรกรรายอื่นหันมาทำการเกษตรอินทรีย์ด้วย แต่ในช่วงแรกเกษตรกรยังมีความลังเลและไม่เข้าใจในแนวทางการทำเกษตรอินทรีย์

ต่อมานโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนให้มีการทำเกษตรที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ไม่ว่าจะ เป็น GAP หรือมาตรฐานอินทรีย์ ส่วนราชการได้ส่งเสริมให้ตำบลหนองสูงได้ เป็นหมู่บ้านเกษตรอินทรีย์ มีหลายหน่วยงานเข้ามาสนับสนุนให้ความรู้ ทำให้เกษตรกรเริ่มให้ความสนใจและเข้าใจในแนวทางของเกษตรอินทรีย์มากขึ้น

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ ทางกลุ่มได้เข้าร่วมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวตามมาตรฐานอินทรีย์ โครงการพัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหารร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองสูง ปี ๒๕๖๑ เข้าร่วมกิจกรรมการอบรม ส่วนปี ๒๕๖๒ เข้าร่วมกิจกรรมประเมินแปลงอินทรีย์ ได้รับใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ organic Thailand ระยะปรับเปลี่ยน แบบรายเดี่ยว

นอกจากนั้นทางกลุ่มยังได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ ของกรมการข้าว โดยปี ๒๕๖๑ ผ่านการตรวจประเมินจากกรมการข้าว (T) สมาชิกได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาล ไร่ละ ๒,๐๐๐ บาท ปี ๒๕๖๒ ผ่านการตรวจประเมินจากกรมการข้าวแล้ว (T๒) สมาชิกจะได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาล ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท ในปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔ เริ่มเข้าสู่ T๓

๓. วิธีการดำเนินงาน (กระบวนการ/ขั้นตอนการดำเนินการทำเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรต้นแบบ)

กระบวนการเริ่มการทำเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรต้นแบบ (นายพัฒนา จันทร์เต็ม) มีดังนี้

๑. ปี พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๐ เริ่มมีแนวคิดกลับมาทำการเกษตร และลงมือดำเนินการ ควบคู่ไปกับการทำบริษัทเอกชน โดยการปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรของครอบครัวที่ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งบิดาได้ทำอยู่ก่อนแล้ว จากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว คือ การทำนาและการปลูกอ้อยโรงงาน มาทำไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสาน

๒. ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ กลับมาอยู่ภูมิลำเนาอย่างถาวร โดยประกอบอาชีพการเกษตรร่วมกับการรับงานทั่วไปตามความถนัด คือ บำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์

๓. ปี พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๔๘ มีแนวคิดการทำเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากต้นทุนการเพาะปลูกสูง จึงต้องการลดต้นทุนการผลิต และกระแสการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยเริ่มงดการใช้ปุ๋ยเคมี หันมาใช้ปุ๋ยคอก ปรับปรุงดินและฟื้นฟูสภาพดิน ควบคู่ไปกับการศึกษาเรียนรู้แนวทางทำเกษตรอินทรีย์ ทั้งศึกษาด้วยตนเอง และสมัครเข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์อีสาน ได้รับการฝึกอบรมระดับองค์ความรู้ในเรื่องเกษตรอินทรีย์ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตเมล็ด พันธุ์ข้าว การตรวจรับรองตามมาตรฐานอินทรีย์สากล ซึ่งได้นำมาใช้ในพื้นที่ของตนเอง จนกระทั่งได้รับการรับรองมาตรฐาน

๔. ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เริ่มขอรับรองมาตรฐาน Organics Thailand กับกรมวิชาการเกษตร จนกระทั่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกษ.๙๐๐๐ เล่ม ๑-๒๕๕๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับรองแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ รหัสรับรอง TAS : ๕๓๙๖๖ พื้นที่รวม ๓๐.๕๖ ไร่ จำนวน ๑๖ ชนิดพืช ได้แก่

๑) กระเทียม	พื้นที่	๐.๑๓ ไร่	๙) ละมุด	พื้นที่	๐.๑๓ ไร่
๒) กล้ายน้ำว่า	พื้นที่	๑.๐๐ ไร่	๑๐) ไม้เลื้อย	พื้นที่	๐.๕๐ ไร่
๓) ขนุน	พื้นที่	๐.๑๓ ไร่	๑๑) ข้าวไรซ์เบอร์รี่	พื้นที่	๑๘.๐๐ ไร่
๔) มะขามเทศ	พื้นที่	๐.๑๓ ไร่	๑๒) ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕	พื้นที่	๖.๐๐ ไร่
๕) มะขามเปรี้ยว	พื้นที่	๐.๒๕ ไร่	๑๓) ข้าวเหนียวดำ	พื้นที่	๑.๗๕ ไร่
๖) มะพร้าว	พื้นที่	๐.๒๕ ไร่	๑๔) มะม่วงแก้ว	พื้นที่	๐.๕๐ ไร่
๗) มะม่วงเขียวเสวย	พื้นที่	๐.๕๐ ไร่	๑๕) มะขามหวานสีทอง	พื้นที่	๑.๐๐ ไร่
๘) มะม่วงน้ำดอกไม้	พื้นที่	๐.๒๕ ไร่	๑๖) มะม่วงฟ้าลั่น	พื้นที่	๐.๐๖ ไร่

ทั้งนี้ ในการผลิตเพื่อการจำหน่ายจะเน้นด้านการผลิตข้าวมากที่สุด โดยมีพื้นที่การทำนาทั้งหมด จำนวน ๒๕.๗๕ ไร่

๕. การตลาด ในช่วงแรกที่เริ่มทำเกษตรอินทรีย์ พันธุ์ข้าวที่ใช้เป็นพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และพันธุ์ กข.๖ ผลผลิตที่ได้จำหน่ายในรูปข้าวเปลือก จำหน่ายให้กับโรงสีต่างๆ ไปในจังหวัดมุกดาหาร

เมื่อสมัครเข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์อีสาน พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูกประกอบด้วยพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ พันธุ์ กข.๖ และพันธุ์ไรซ์เบอร์รี่ การจำหน่ายให้กับทางกลุ่มตามจำนวนพื้นที่ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ส่วนที่เหลือบางส่วนจำหน่ายในรูปข้าวเปลือกให้กับกลุ่มโอท็อป เพื่อแปรรูปจำหน่าย

หลังจากที่ได้รับรองมาตรฐาน Organics Thailand ในปี ๒๕๕๖ เริ่มมีการแปรรูปขายโดยเฉพาะ ข้าวไรซ์เบอร์รี่ และบางส่วนขายให้กับกลุ่มโอท็อป

ในปี ๒๕๖๑ เมื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลหนองสูงใต้ ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรยั่งยืน กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ ของกรมการข้าว เมื่อผ่านการประเมินระยะที่ ๑ (T๑) และระยะที่ ๒ (T๒) ได้ทำ MOU กับ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร ในการจำหน่ายผลผลิตข้าวของสมาชิกพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ ให้กับโรงสีสมบูรณ์การเกษตร โดยได้รับราคาเพิ่มจากตลาดทั่วไปตันละ ๕๐๐ บาท

การผลิตข้าวอินทรีย์ของนายพัฒนา จันทรเต็ม มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. เน้นการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยคอกจากมูลสัตว์ และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อื่นๆ โดยเฉพาะในช่วง ๓ ปีแรกที่เริ่มดำเนินการ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและฟื้นฟูสภาพดินที่เสื่อมโทรมจากการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งเห็นว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์เพียงพอ ส่วนในกระบวนการทำนาแต่ละปี จะใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ในช่วงการเตรียมดิน (ช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน) หลังจากนั้นไม่ได้ใส่ปุ๋ยอื่น แต่อย่างใดตลอดการเพาะปลูกข้าว

๒. การทำนาเป็นการทำนาโดยอาศัยน้ำฝน มีการทำแนวกันชนในพื้นที่ โดยอาศัยแนวกันชนจากแหล่งน้ำธรรมชาติ การขุดสระน้ำ การปลูกไม้ และการทำคันดินให้มีขนาดใหญ่ เพื่อไม่ให้น้ำจากภายนอกพื้นที่ไหลเข้ามา

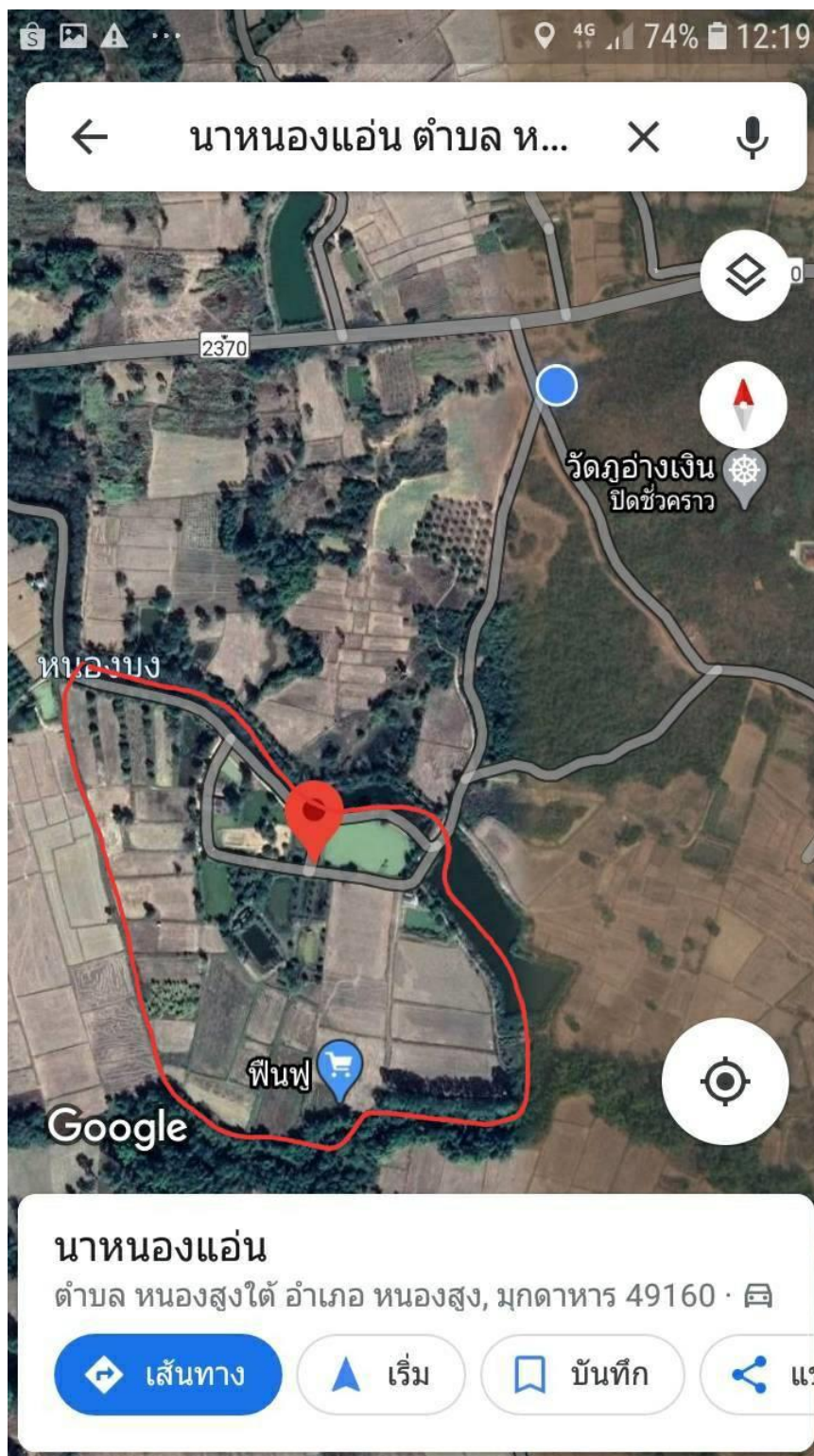
๓. กระบวนการเพาะปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว ใช้เครื่องจักรของตนเอง โดยมีเครื่องจักรของตนเอง คือ รถไถขนาดเล็ก ๑ คัน รถเกี่ยวขนาดเล็ก ๑ คัน และโรงสีข้าวขนาดเล็ก เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของข้าวจากแหล่งอื่น

๔. แรงงานในการผลิต ใช้แรงงานของตนเองเป็นหลัก มีการจ้างแรงงานเฉพาะงานที่เกินกำลังของตนเอง เช่น การตากข้าว การเกลี่ยข้าว การโกยปุ๋ย เป็นต้น ส่วนการปลูกใช้วิธีการหยอด และการหว่านน้ำตม เพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกทางหนึ่ง

ต้นทุนการผลิตข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓

รายการ	นาหยอด (บาท/ไร่)
๑. ค่าเมล็ดพันธุ์ อัตรารวม กก./ไร่	เก็บเอง
๒. ค่าเตรียมดิน	
- ไถ ครั้งที่ ๑	๓๐๐
- ไถ ครั้งที่ ๒	๓๐๐
- ไถ ครั้งที่ ๓	๓๐๐
๓. ค่าปลูก	
- ค่าน้ำมันรถ	๓๐๐
๔. ค่าดูแลรักษา	
๔.๑ ค่าปุ๋ย	
- ปุ๋ยคอก อัตรารวม.....๕๐๐....กก./ไร่	๗๕๐
๔.๒ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช	
- สาร..... อัตรารวม.....กก./ไร่	-
๕. การเก็บเกี่ยว	
๕.๑ ค่าเกี่ยว-นวด โดยใช้.....รถเกี่ยวข้าว.....	๘๐๐
๕.๒ ค่านวด โดยใช้.....	
๖. อื่นๆ	
- แร่งงานกลับข้าวขณะตากข้าวในลานตาก	๒๗๐
- อื่นๆ	๓๐๐
รวมต้นทุนการผลิตข้าว	๓,๓๒๐
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	
๑. ข้าวเหนียว	-
๒. ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕	๓๘๐
๓. ข้าวไรซ์เบอร์รี่	๔๕๐

ที่ตั้งแปลงเกษตรกรต้นแบบ
นายพัฒนา จันทร์เต็ม

๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๔.๑ การศึกษาเรียนรู้ หาข้อมูล และการลงมือทำจริง ก่อนที่จะลงมือทำการเกษตร ได้มีการศึกษาข้อมูลทั้งการอ่านจากตำรา สมัครเข้ารับการฝึกอบรมทั้งจากส่วนราชการและผ่านกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เกษตรอินทรีย์อีสานที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ และนำมาปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองอย่างจริงจัง

๔.๒ ดิน ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงบำรุงดินเป็นหลัก โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก เศษใบไม้ การทำปุ๋ยหมักใช้เอง

๔.๓ น้ำ เนื่องจากเป็นการทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝน จึงมีการจัดการความเสี่ยงโดยการจัดการพื้นที่หาแหล่งน้ำสำรอง เช่น สระน้ำในไร่นา สระขมนครก และขุดบ่อน้ำ

๔.๔ การได้รับการรับรองมาตรฐาน ให้ความสำคัญกับการขอรับรองมาตรฐานเพื่อเป็นการรับรองสินค้าของตนเอง ให้ตลาดผู้บริโภคยอมรับ

๔.๕ การเลือกพันธุ์ข้าวให้เหมาะสมกับสภาพดิน เช่น ใช้พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ดินทราย ส่วนดินเหนียวใช้พันธุ์ กข.๖ และข้าวไรซ์เบอร์รี่ เป็นต้น

๕. ปัญหา อุปสรรค และวิธีการแก้ไข

๕.๑ น้ำ เนื่องจากเป็นการทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนทำให้มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำ จึงจัดหาแหล่งน้ำสำรองเพื่อการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ แรงงาน แรงงานหลักมีเพียง ๑ คน คือตนเอง แต่เดิมใช้วิธีการทำนาดำ ทำให้ต้องจ้างแรงงานเข้ามาช่วย ต้นทุนการผลิตสูงค่อนข้างสูง จึงปรับเปลี่ยนวิธีการทำนาเป็นนาหยอดและนาหว่านน้ำตาม นอกจากนั้นยังมีการหาเครื่องจักรกลเข้ามาช่วย เช่น รถไถขนาดเล็ก รถเกี่ยวขนาดเล็ก เป็นต้น

๕.๓ ดิน สภาพพื้นที่ดินขาดความสมบูรณ์ โครงสร้างเสื่อม เนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมีมาเป็นเวลานาน และหน้าดินเสียหายจากการปรับหน้าดินให้ดินมีความสม่ำเสมอ จึงใช้เวลานานหลายปีในการปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม

๖.๑ การลดต้นทุนการผลิต ลดการพึ่งพิงจากภายนอก เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การปรับเปลี่ยนวิธีทำนา การใช้เครื่องจักรกลขนาดเล็ก สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ถึงร้อยละ ๕๐

๖.๒ ราคา สามารถจำหน่ายผลผลิตในราคาที่สูงขึ้น

๖.๓ สภาพแวดล้อม เนื่องจากไม่มีการใช้สารเคมี จึงไม่สร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

๖.๔ สุขภาพ มีการออกกำลังกายอยู่ตลอดเวลา จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ทำให้สุขภาพแข็งแรง

๗. การขยายผลสู่เกษตรกรอื่นๆ

๗.๑ การปรับปรุงบำรุงดิน เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความตื่นตัวในการปรับปรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น ทั้งการไถกลบตอซัง และการใช้ปุ๋ยคอก เพิ่มมากขึ้น

๗.๒ การลดการใช้สารเคมี เกษตรกรในพื้นที่เริ่มหันมาผลิตพืชโดยไม่ใช้สารเคมีมากขึ้น มีความตระหนักถึงการทำการเกษตรที่ปลอดภัยต่อตนเองและผู้บริโภค

๗.๓ ให้ความสำคัญต่อการขอรับรองมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็น GAP หรือ มาตรฐานอินทรีย์

กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ใบรับรองฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายพัฒนา จันทร์เต็ม
เลขที่ 132 หมู่ 4 ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกษ. 9000 เล่ม 1 - 2552
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แหล่งผลิตพืชอินทรีย์
รหัสรับรอง TAS : 53966

ที่ตั้งแปลง หมู่ 4 ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
พื้นที่รวม 30.56 ไร่ จำนวน 16 ชนิดพืช (เอกสารแนบ 1 หน้า)

วันที่รับรอง 19 เมษายน 2562

วันที่หมดอายุ 18 เมษายน 2564

(นายจำลอง กรัมย์)
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมวิชาการเกษตร

เอกสารแนบ 1/1

รหัสรับรอง TAS : 53966

แหล่งผลิตพืชอินทรีย์

จำนวน 16 ชนิดพืช

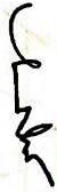
วันที่รับรอง 19 เมษายน 2562

วันที่หมดอายุ 18 เมษายน 2564

1. กระเทียม	พื้นที่	0.13	ไร่	9. ละมุด	พื้นที่	0.13	ไร่
2. กลัวยน้ำว่า	พื้นที่	1.00	ไร่	10. ไม้เลื้อย	พื้นที่	0.50	ไร่
3. ขนุน	พื้นที่	0.13	ไร่	11. ข้าวไรซ์เบอร์รี่	พื้นที่	18.00	ไร่
4. มะขามเทศ	พื้นที่	0.13	ไร่	12. ข้าวขาวดอกมะลิ 105	พื้นที่	6.00	ไร่
5. มะขามเปรี้ยว	พื้นที่	0.25	ไร่	13. ข้าวเหนียวดำ	พื้นที่	1.75	ไร่
6. มะพร้าว	พื้นที่	0.25	ไร่	14. มะม่วงแก้ว	พื้นที่	0.50	ไร่
7. มะม่วงเขียวเสวย	พื้นที่	0.50	ไร่	15. มะขามหวานสีทอง	พื้นที่	1.00	ไร่
8. มะม่วงน้ำดอกไม้	พื้นที่	0.25	ไร่	16. มะม่วงฟ้าลั่น	พื้นที่	0.06	ไร่

๑๔๖๓ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๖

เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร
พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร

๑๔๖๓ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๖
พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร

๑) ปีที่ ๑๔๖๓ ปี พุทธศักราช ๒๕๖๖
เจ้าอาวาสวัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ได้แจ้งต่อสมเด็จพระสังฆราช

ว่า

พระอารามหลวง

การปกครอง

Certificate of Certification

Central Lab Thai Certification Body

This certification was conducted in accordance with the CLT CERTIFICATION BODY auditing and certification procedures. Any changes or revision are prohibited

ใบรับรอง

เลขที่ 2563-OR-00273

ชื่อกลุ่ม	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลหนองสูงใต้
สถานที่ตั้งกลุ่ม	132 หมู่ 4 ตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ)
ประเภทการรับรอง	แหล่งผลิตข้าวอินทรีย์
ขอบข่ายการรับรอง	ข้าวอินทรีย์ (ระยะปรับเปลี่ยน)
มาตรฐานอ้างอิง	มาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์ (มกษ. 9001 เล่ม 1-2552 และ เล่ม 4-2553)
วันที่ให้การรับรอง	02 เมษายน 2563
การแก้ไข	ครั้งที่ 00 (ณ วันที่ 02 เมษายน 2563)
วันที่หมดอายุ	01 เมษายน 2564
วันที่ออกใบรับรองครั้งแรก	02 เมษายน 2563

ผู้อนุมัติ

(ดร.วิสุทธิ์ วีระกุลพิริยะ)

ผู้อำนวยการศูนย์ตรวจประเมินและรับรองระบบ
ผู้บริหารสูงสุดหน่วยรับรอง

การปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสด

การเตรียมดิน

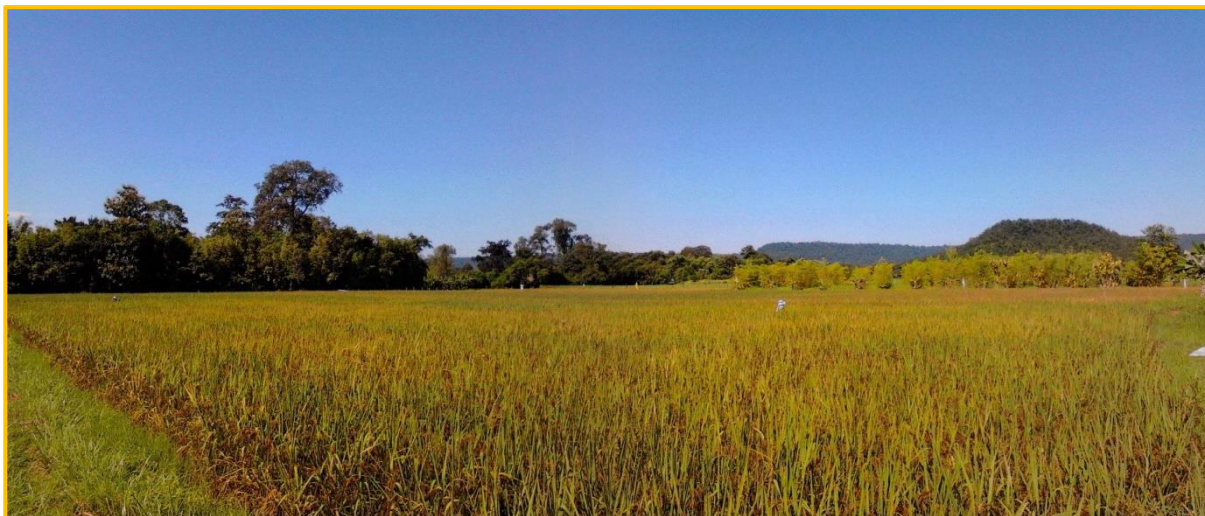
การฉีดพ่นชีวภัณฑ์

การทำนาหยอด

การดูแลรักษา การตัดพันธุ์ปน

กระบวนการเก็บเกี่ยว

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร ให้คำแนะนำในการจัดทำบัญชี

.....